

Pilar) u priopćenju "Novi prilozi o Židovima i njihovom utjecaju u Koprivnici i okolici od kraja 18. stoljeća do 1848. godine. Dijana Sabolović-Krajina svoje spoznaje i iskustva u radu koprivničke knjižnice obuhvatila je predavanjem "Uloga knjižničarstva i organiziranog čitanja na oblikovanje kulturnog okoliša Koprivnice: od prve čitaonice do multimedijalne knjižnice (1846.-2006.)".

Za sve zainteresirane građane i sudionike znanstvenog skupa bilo je organizirano razgledavanje najvažnijih znamenitosti središnjeg dijela grada Koprivnice – uz stručno vodstvo Mire Kolar, Dragutina Feletara i Hrvoja Petrića.

Nakon toga nastavljeno je s radnim dijelom znanstvenog skupa koji je otvorila Agneza Szabo referatom "Problemi zaštite okoliša krajem 19. i na početku 20. st. u gradu Koprivnici". Dražen Nemet govorio je o Koprivnici i Ernuštima, a Jakša Raguž (Hrvatski institut za povijest) o Koprivnici u izvješćima JNA 1991. godine. Na kraju su bila priopćenja Maje Blažek "Što sinteze koprivničke povijesti govore o odnosu ljudi i okoliša?" i Szabolcs Varge (Teološki fakultet Pečuh) "Veze Koprivnice s Baranjskom županijom i Pečuhom u 16. stoljeću".

Slijedilo je predstavljanje 2. broja časopisa *Ekonomika i ekohistorija* o kojem je govorio Željko Holjevac, 10. broja časopisa *Podravina* čije je sadržaj predstavio odgovorni urednik Dragutin Feletar, *Zapisnika Gradskog poglavarstva Koprivnice 1639.-1700.* o čemu je osnovne podatke dao Hrvoje Petrić, dok je 20. broj glasila *Scientia Podraviana* predstavila Mira Kolar.

Hrvoje Petrić

**Međunarodni znanstveni kolokvij
*Svetozar Borojević od Bojne (1856.-1920.). U povodu 150. obljetnice rođenja Mečenčani, Osnovna škola "Katari-na Zrinska", 13. prosinca 2006.***

Svetozar Borojević, istaknuti austro-ugarski maršal s barunskim pridjevkom od Bojne, rodio se 13. prosinca 1856. u pravoslavnoj obitelji u selu Umetić nedaleko Kostajnice, u Drugoj banskoj pukovniji Hrvatsko-slavonske vojne krajine. Djetinjstvo je proveo u susjednom selu Mečenčani, gdje je njegov otac Adam službovao kao krajiški dočasnik, kasnije časnik. Osnovnu je školu polazio u Zrinu u vrijeme kad mu je otac ondje obavljao dužnost mjesnog zapovjednika. Daljnju izobrazbu stjecao je na vojnim školama (Srijemska Kamenica, Köszeg, Liebenau), uključujući i Ratnu školu u Beču, koju je završio 1884. godine. Službovao je kao časnik u različitim postojbama širom Austro-Ugarske. Sudjelovao je u zaposjedanju Bosne i Hercegovine 1878. godine. Od 1887. do 1891. predavao je na Terezijanskoj vojnoj akademiji u Bečkom Novom Mjestu ili Bečkom Novigradu (Wiener Neustadt), a od 1907. do 1912. bio je na čelu hrvatsko-slavonskog domobranskog okružnog zapovjedništva u Zagrebu. Kao marljiv i uzoran časnik, napredovao je u službi pa je uoči Prvoga svjetskog rata postao general pješaštva, a stekao je i barunat. U ratu je zapovijedao najprije na istočnom, a od 1915. vodio je austro-ugarsku vojsku na talijanskom bojištu, gdje se proslavio kao sposoban i uspješan vojskovođa, zaslužan i prilikom prodora austro-ugarske i njemačke vojske od Soče do Piave u jesen 1917. godine. Stekao je prigodni epitet "Lav sa Soče". Dobio je brojna odlikovanja i priznanja. Niz hrvatskih gradova izabrao ga je za počasnog građanina, zagrebačko Sveučilište podijelilo mu je 1915. počasni doktorat znanosti, a Družba Braća hrvatskog zmaja postavila je 1917. spomen-ploču na njegovoj

kući u Mečenčanima. Na vrhuncu karijere, početkom 1918., postao je maršal, što je bio najviši čin u austro-ugarskoj vojsci, no s propašću države u čijoj je službi proveo cijeli život njegova je sudbina krenula silaznom putanjom. U danima sloma Austro-Ugarske u jesen iste godine Borojević je organizirao izvlačenje preostale austro-ugarske vojske iz sjeveroistočne Italije. Ponudio je svoje usluge caru Karlu I., a zatim i Narodnom vijeću SHS u Zagrebu, odnosno novoj južnoslavenskoj državi, no nije bio prihvaćen. Marginaliziran i napušten od svih, nereguliranog statusa i mirovine, umro je 23. svibnja 1920. u Klagenfurtu. Njegovi posmrtni ostaci preneseni su u jesen iste godine na bečko Središnje groblje (Zentralfriedhof), a mjesto je osigurao bivši vladar Karlo.

U povodu 150. obljetnice Borojeviće-va rođenja, 13. prosinca 2006., održan je u Mečenčanima, u Osnovnoj školi "Katarina Zrinska", međunarodni znanstveni kolokvij, posvećen njegovu životu i djelu. Kolokvij su organizirali Hrvatski institut za povijest iz Zagreba, Općinsko poglavarstvo Općine Donji Kukuruzari, Družba Braća hrvatskog zmaja i Hrvatski državni arhiv, a održan je pod visokim pokroviteljstvom Stjepana Mešića, predsjednika Republike Hrvatske.

Za kolokvij je bilo prijavljeno 15 priopćenja: "Zašto Svetozara Borojevića treba zadržati u sjećanju?" (Mira Kolar-Dimitrijević), "Austro-ugarska ratna diplomacija i talijansko ratište" (Livia Kardum), "Slovenski spomin na prvo svetovno vojno in mesto feldmaršala Svetozarja Borojevića pl. Bojna v njem" (Petra Svolfšak), "Je li se sošku frontu moglo obraniti i uz manje žrtve? Različita mišljenja o Borojevićevim strateškim opcijama na jugozapadnoj fronti 1915-1918" (Lovro Galić), "Usporedba Sarkotičeve i Conradove studije (iz 1912.) pretpostavljenog sukoba na talijanskom bojištu sa stvarnim događajima koji su se dogodili 1917-1918." (Dinko Čutura), "Jugozapadno talijansko bojište i maršal

Borojević u dalmatinskim novinama, *Narodnom listu i Smotri dalmatinskoj*" (1915.-1918.)" (Tado Oršolić), "O popularnosti Svetozara Borojevića u Prvom svjetskom ratu" (Marino Manin – Nevio Šetić), "Rodoljubne akcije za talijansko ratište provedene u Zagrebu 1915. i 1916. god." (Vijoleta Herman Kaurić), "Susreti i pregovori Frana Barca i Svetozara Borojevića tijekom Prvog svjetskog rata" (Ivica Zvonar), "Pisma vojskovođe Svetozara Borojevića 1912.-1920." (Milan Pojić – Danijela Marjanić), "Recepcija feldmaršala Svetozara Borojevića u usporedbi hrvatske, južnoslavenske i europske biografske leksikografije" (Josip Prgomet – Marino Manin), "Svetozar Borojević: O ratu protiv Italije" (Željko Holjevac), "Podmaršal Svetozar Borojević od Bojne na medaljama" (Ivan Mirnik) i "Sablja feldmaršala Borojevića" (Tomislav Aralica). Najveći dio navedenih priopćenja je realiziran.

Uz priopćenja i raspravu u prijepodnevnom i poslijepodnevnom radnom dijelu kolokvija, otvorena je izložba "Vojskovođa Svetozar Borojević. Povodom 150. obljetnice rođenja" autora Milana Pojića (otisnut je i popratni katalog izložbe) te izložba "Fotografije grada Zrina" iz fundusa slika Društva prijatelja Zrina. Sudionici kolokvija obišli su staru Borojevićevu kuću koja se nalazi u blizini osnovne škole. Na kraju je prikazan dokumentarni film *Lav sa Soče* autora Mladena Trnskog u produkciji HRT-a, a upriličen je i prigodni kulturno-umjetnički program.

Kolokvij je osvijetlio niz poznatih i slabo ili nikako poznatih aspekata Borojevićeva života i rada, ali je ukazao i na potrebu za daljnjim istraživanjima koja su neophodna za mjerodavnu znanstvenu valorizaciju ovoga istaknutog pojedinca u njegovu prostoru i vremenu. S obzirom na ono čime hrvatska historiografija u ovom trenutku raspoláže kad je riječ o Borojeviću, može se slobodno reći da kolokvij u tom smislu predstavlja značajan korak naprijed. Vjerujemo da će

dogledno odgovarajuće publiciranje podnesenih priopćenja u obliku znanstvenih rasprava potaknuti daljnja nastojanja u pogledu znanstvenih istraživanja Borojevićeva života i djela, kako bi ta, stjecajem okolnosti, zapostavljena ličnost naše povijesti dobila ono mjesto u historiografiji i javnom diskursu koje odavno zavređuje.

Željko Holjevac

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju

Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu je 1. srpnja 2005. godine osnovano Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju. Ovo Društvo je, između ostaloga, nastalo na poticaj članova uredništva časopisa *Podravina*. Rad osnivačke skupštine pozdravili su predsjednik Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti Neven Budak, dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta ujedno glavni i odgovorni urednik izdavačke kuće "Meridijani" Dragutin Feletar te doajen hrvatske gospodarske povijesti Mira Kolar-Dimitrijević.

Na osnivačkoj skupštini je za predsjednika Društva izabran urednik časopisa *Podravina* Hrvoje Petrić. Za dopredsjednike su izabrani Željko Holjevac i Mirela Slukan Altić. Za članove izvršnog odbora izabrani su Ljiljana Dobrovšak (tajnica Društva), Mladen Tomorad, Ivica Šute, Zlata Živaković-Kerže i Marino Manin. Za predsjednika nadzornog odbora izabran je odgovorni urednik časopisa *Podravina* Dragutin Feletar, a za članove Mira Kolar Dimitrijević (članica uredništva časopisa *Podravina*) i Nenad Moačanin.

Od aktivnosti koje su u tijeku posebno valja istaknuti pokretanje novoga znanstvenog časopisa *Ekonomska i eko-historija* kojemu su za urednike izabrani Mira Kolar-Dimitrijević i Hrvoje Petrić. Odlučeno

je da će Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju ovaj časopis objavljivati uz financijsku pomoć i nakladništvo izdavačke kuće "Meridijani" dok su suizdavači Sekcija za gospodarsku povijest Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti te međunarodni znanstveni projekt "Triplex Confinium".

Na skupštini su istaknute planirane djelatnosti: okupljanje znanstvenika, prije svega onih koji se bave gospodarskom i društvenom poviješću, te poviješću okoliša (ekohistorijom); objavljivanje časopisa za gospodarsku povijest i povijest okoliša *Ekonomska i eko-historija* te drugih povijesnih izdanja; organiziranje istraživačkog stručnog i znanstvenog rada iz područja gospodarske i društvene povijesti, te povijesti okoliša (ekohistorije); poticanje i organiziranje znanstvenih istraživanja i projekata iz ekonomske povijesti i ekohistorije; priređivanje znanstvenih i stručnih skupova, predavanja, kolokvija i okruglih stolova; organiziranje izložbi, priredaba, sastanaka, seminara i tribina o povijesnim temama s težištem na ekonomskoj povijesti i ekohistoriji; organiziranje predavanja znanstvenika u svrhu popularizacije ekonomije, povijesnih znanosti, ekologije i geografije te, naravno, kontinuirana suradnja s časopisom za multidisciplinarna istraživanja *Podravina*.

Hrvoje Petrić

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

Godina LIX
Zagreb 2006.

UDK 93/99

ISSN 0351-2193

Historijski zbornik, god. LIX, str. 1-338, Zagreb 2006.

Izdavač

Društvo za hrvatsku povjesnicu

Suizdavač

Srednja Europa, d.o.o.

Redakcijski odbor

Slaven Bertoša, Mirjana Gross, Tvrko Jakovina

Ivan Kampuš, Franko Mirošević, Ivica Prlender

Tomislav Raukar, Petar Strčić

Glavni i odgovorni urednik

Ivica Prlender

Članci i rasprave iz časopisa *Historijski zbornik* su referirani u publikacijama:

ABC Clio

Historical Abstracts

America: History and Life

Adresa uredništva

Društvo za hrvatsku povjesnicu, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u

Zagrebu, 10000 Zagreb, I. Lučića 3, Hrvatska

Časopis izlazi jednom godišnje

Objavlјivanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH

Grafička priprema i tisak:

Ibis-grafika, IV Ravnice 25, Zagreb